

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 12/13

Luksemburg, 7 lutego 2013 r.

Wyrok w sprawie C-543/10

Refcomp SpA przeciwko Axa Corporate Solutions Assurance SA i Axa
France IARD i Emerson Network i Climaveneta SpA

W kontekście kolejnych umów zawartych przez strony mające siedziby w różnych państwach członkowskich nie można powołać się na klauzulę prorogacyjną zamieszczoną w umowie sprzedaży zawartej przez producenta i nabywcę towaru przeciwko kolejnemu nabywcy tego towaru, chyba że wyraził on zgodę na tę klauzulę

Rozporządzenie nr 44/2001¹ określa jurysdykcję sądów w sprawach cywilnych i handlowych, przy czym podstawowa zasada polega na tym, że jurysdykcję posiada sąd tego państwa członkowskiego, w którym pozwany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę. Jednak w niektórych sytuacjach może mieć miejsce pozwanie przed sąd innego państwa członkowskiego. Jest tak w szczególności w przypadku gdy strony, z których przynajmniej jedna ma miejsce zamieszkania na terytorium Unii, zamieściły w umowie klauzulę prorogacyjną, w której uzgodniły właściwy sąd.

Spółka SNC Doumer („Doumer”) zleciła prace renowacyjne kompleksu nieruchomości w Courbevoie (Francja). Spółka ta jest ubezpieczona przez Axa Corporate z siedzibą we Francji. W ramach wykonywanych prac zainstalowano urządzenia klimatyzacyjne, każde wyposażone w kompresory, które zostały: i) wyprodukowane przez włoską spółkę Refcomp, której siedziba mieści się we Włoszech, ii) zakupione i złożone przez Climaveneta, również spółkę włoską, iii) dostarczone Doumer przez spółkę Liebert, w której prawa wstąpiła obecnie Emerson, ubezpieczona przez Axa France, z siedzibami we Francji. Z uwagi na to, że w działaniu zamontowanego systemu klimatyzacji nastąpiły zakłócenia, sporządzona została ekspertyza sądowa, zgodnie z którą awarie spowodowane były wadami produkcyjnymi kompresorów.

Axa Corporate, która wypłaciła odszkodowanie Doumer jako ubezpieczonej i weszła w jej prawa, pozwała włoskiego producenta – Refcomp, spółkę montującą Climaveneta i dostawcę Emerson do tribunal de grande instance de Paris (sądu pierwszej instancji w Paryżu), występując przeciwko nim in solidum z roszczeniem regresowym w związku z poniesioną szkodą. Refcomp podważyła jurysdykcję tribunal de grande instance de Paris, powołując się na klauzulę prorogacyjną zamieszczoną w umowie zawartej między nią a Climaveneta, przyznającą jurysdykcję sądom włoskim. Sąd oddalił podniesiony przez Refcomp zarzut braku jurysdykcji, w związku z czym odwołała się ona od tego orzeczenia, a następnie wniosła kasację.

Cour de cassation (trybunał konstytucyjny, Francja) zwrócił się do Trybunału z pytaniem, czy klauzula prorogacyjna zamieszczona w umowie sprzedaży zawartej między producentem i pierwotnym nabywcą towaru, wpisująca się w łańcuch umów zawieranych przez strony posiadające siedziby w różnych państwach członkowskich, wywołuje skutki względem późniejszego nabywcy i umożliwia mu wystąpienie z powództwem przeciwko producentowi.

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 12 z 16.1.2001) Zastępuje ono konwencję brukselską z 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299 z 31.12.1972)

W dzisiejszym wyroku Trybunał stwierdził, że rozporządzenie nie precyzuje, czy klauzula prorogacyjna² może być przeniesiona na osobę trzecią, nie należącą do kręgu stron pierwotnej umowy, lecz będącą stroną umowy późniejszej i wstępującą w całości lub w części w prawa i obowiązki jednej ze stron pierwotnej umowy.

Trybunał przypomniał, że do sądu krajowego rozpoznającego spór należy ustalenie, czy klauzula przyznająca jurysdykcję określonej rzeczywiście została uzgodniona przez strony, gdyż sprawdzenie rzeczywistego charakteru uzgodnienia dokonanego przez zainteresowanych jednym z celów rozporządzenia. Trybunał stwierdził, że klauzula prorogacyjna zawarta w umowie co do zasady może wywoływać skutki wyłącznie w stosunkach między stronami, które zgodziły się co do zawarcia tej umowy. Wynika stąd, na klauzulę tę można powołać wobec osoby trzeciej jedynie wówczas, gdy ta osoba rzeczywiście wyraziła na to zgodę.

Tak więc, w zakresie w jakim Trybunał orzekł już, że w kontekście rozporządzenia nie można przyjąć istnienia więzi umownej między późniejszym nabywcą a producentem³, należy wywieść stąd, że nie sposób przyjąć, by osoby te „uzgodniły”, w rozumieniu rozporządzenia, kwestię sądu wskazanego jako właściwy w umowie pierwotnej zawartej między producentem a pierwszym nabywcą

Taka wykładnia rozporządzenia – która nie odsyła do krajowych systemów prawnych – zapobiega powstawaniu rozbieżnych między państwami członkowskimi rozwiązań, które mogłyby negatywnie wpłynąć na osiągnięcie celu rozporządzenia polegającego na ujednoczeniu przepisów dotyczących jurysdykcji. Takie odesłanie do prawa krajowego przyczyniłoby się także do powstania niepewności, nie do pogodzenia z troską o zagwarantowanie przewidywalności w dziedzinie jurysdykcji, która to przewidywalność jest jednym z celów rozporządzenia.

W konsekwencji Trybunał orzekł, że rozporządzenie należy interpretować w ten sposób, że **na klauzulę prorogacyjną zamieszczoną w umowie sprzedaży zawartej między producentem towaru i jego pierwotnym nabywcą nie można powołać się wobec osoby trzeciej będącej późniejszym nabywcą**, który na zakończenie ciągu kolejnych umów przenoszących własność zawartych przez strony mające siedziby w różnych państwach członkowskich, nabył ten towar i zamierza wystąpić z powództwem o stwierdzenie odpowiedzialności przeciwko producentowi, chyba że zostanie wykazane, że ta osoba trzecia rzeczywiście wyraziła zgodę na tę klauzulę na warunkach ustanowionych w rzeczonym artykule

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

² Rozporządzenie nr 44/2001 (art. 23)

³ Wyrok z dnia 17 czerwca 1992 r. w sprawie [C-26/91](#) Handte, Rec. s. I-3967